

MRR/H/8(2)07/2007

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013

(ZATWIERDZAM)

Grażyna Gęsicka
Minister Rozwoju
Regionalnego

Warszawa, 30 lipca 2007

Spis treści

1	Rozdział 1 – Podstawa prawna	4
2	Rozdział 2 – Zakres regulacji.....	4
3	Rozdział 3 – Słowniczek pojęć	6
4	Rozdział 4 - Zasady kwalifikowania projektów.....	8
4.1	Podrozdział 1 - Zasięg geograficzny kwalifikowalności.....	8
4.1.1	Sekcja 1 - Projekty realizowane w ramach celu „Konwergencja”	8
4.1.2	Sekcja 2 - Projekty realizowane w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna”	9
4.2	Podrozdział 2 - Ocena kwalifikowalności projektu	10
4.3	Podrozdział 3 - Trwałość projektu.....	11
5	Rozdział 5 - Zasady kwalifikowania wydatków	12
5.1	Podrozdział 1 - Ramy czasowe kwalifikowalności	12
5.2	Podrozdział 2 - Ocena kwalifikowalności wydatku	13
5.3	Podrozdział 3 - Dokumentowanie wydatków.....	14
5.4	Podrozdział 4 - Zakaz podwójnego finansowania	15
5.5	Podrozdział 5 - Zasada elastyczności (ang. cross-financing)	15
5.6	Podrozdział 6 - Projekty generujące dochód.....	16
5.7	Podrozdział 7 - Wkład niepieniężny	17
5.8	Podrozdział 8 - Opłaty finansowe, doradztwo i inne usługi związane z realizacją projektu.....	17
5.9	Podrozdział 9 – Dokumentacja niezbędna do przygotowania projektu	18
5.10	Podrozdział 10 - Zakup środków trwałych	19
5.10.1	Sekcja 1 - Zakup środków trwałych stanowiący część wydatków inwestycyjnych	19
5.10.2	Sekcja 2 - Zakup sprzętu będącego środkiem trwałym do użytku na czas realizacji projektu.....	19
5.11	Podrozdział 11 - Amortyzacja	19
5.12	Podrozdział 12 - Zakup gruntu	20
5.13	Podrozdział 13 - Zakup nieruchomości zabudowanej	21
5.14	Podrozdział 14 – Leasing i inne techniki finansowania nie powodujące natychmiastowego przeniesienia prawa własności.....	22
5.14.1	Sekcja 1 - Leasing	22

5.15	Podrozdział 15 - Podatek od towarów i usług i inne podatki	27
5.16	Podrozdział 16 - Koszty ogólne.....	28
5.17	Podrozdział 17 - Pomoc techniczna	28
5.18	Podrozdział 18 - Mieszkalnictwo	29
5.19	Podrozdział 19 - Instrumenty inżynierii finansowej	30
6	Rozdział 6 - Wydatki niekwalifikowalne	31

1 Rozdział 1 – Podstawa prawna

Niniejsze wytyczne zostały wydane na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658) oraz art. 56 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r.).

2 Rozdział 2 – Zakres regulacji

- 1) Niniejszy dokument zawiera wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków dla funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w myśl art. 56 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwanego dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006.
- 2) Niniejsze zasady odnoszą się do wydatków ponoszonych przez beneficjenta zarówno w ramach współfinansowania krajowego, jak i ze środków wspólnotowych w ramach realizacji projektu współfinansowanego z funduszy strukturalnych lub z Funduszu Spójności.
- 3) Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym powinna dodatkowo ustanowić szczegółowe zasady dotyczące kwalifikowania wydatków dla projektów współfinansowanych w ramach danego Programu. Zasady ustanowione przez Instytucję Zarządzającą Programem Operacyjnym mogą być bardziej restrykcyjne niż zasady określone w niniejszym dokumencie.
- 4) Zakres przedmiotowy kwalifikowalności wydatków określa Instytucja Zarządzająca. Zakres ten musi być zgodny z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi, w tym w szczególności z:
 - a) Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006;
 - b) Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym zasady wdrażania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zwanego dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1080/2006;

c) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1783/1999, zwanego dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr;

d) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1081/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1784/1999, zwanego dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1081/2006;

e) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym Fundusz Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1164/94, zwanego dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1084/2006;

f) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1082/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej, zwanego dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1082/2006.

- 5) W przypadku projektu lub grupy projektów objętych pomocą de minimis, wyłączeniem blokowym (grupowym) lub programem pomocowym zatwierdzonym przez Komisję Europejską, a także projektów otrzymujących wsparcie w ramach pomocy indywidualnej zatwierdzonej przez Komisję, zasady dotyczące kwalifikowania wydatków określone w ww. dokumentach mogą być bardziej restrykcyjne od zasad zawartych w niniejszych wytycznych.
- 6) Kategorie beneficjentów, którzy mogą starać się o dofinansowanie realizowanych projektów z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, określa bezpośrednio Program Operacyjny lub *Szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, tzw. uszczegółowienie programu operacyjnego*. Interpretację związaną z definicją poszczególnych kategorii beneficjentów wydaje, w oparciu o odpowiednie przepisy, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym.

3 Rozdział 3 – Słowniczek pojęć

1) Użyte w niniejszych wytycznych określenia oznaczają:

- a) beneficjent – podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjujące i realizujące operacje;
- b) cross-financing - zasada elastycznego, krzyżowego finansowania, która ma na celu ułatwienie wdrażania jednofunduszowych programów operacyjnych. Zapewnia ona możliwość finansowania w ramach zakresów interwencji EFRR i EFS komplementarnych działań wchodzących odpowiednio w zakres drugiego funduszu.
- c) duży projekt - projekt którego całkowity koszt przekracza kwotę 25 mln EUR w przypadku środowiska naturalnego oraz 50 mln EUR w przypadku innych dziedzin;
- d) nieruchomość niezabudowana – część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), z wyłączeniem budynków, budowli, obiektów małej architektury oraz tymczasowych obiektów budowlanych;
- e) nieruchomość zabudowana - część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), wraz z budynkami, budowlami, obiektami małej architektury trwale związanymi z gruntem;
- f) projekt generujący dochód – jakakolwiek operacja obejmująca inwestycję w infrastrukturę, korzystanie z której podlega opłatom ponoszonym bezpośrednio przez korzystających lub jakakolwiek operacja pociągająca za sobą sprzedaż gruntu lub budynków lub dzierżawę gruntu lub najem budynków, lub jakiejkolwiek inne odpłatne świadczenie usług;
- g) środek trwały na stałe zainstalowany w projekcie – środek trwały, którego użycie do innych zadań niż te założone w projekcie grozi niezrealizowaniem celu projektu;
- h) umowa o dofinansowanie - umowa zawarta z beneficjentem, na podstawie której, beneficjent realizuje projekt współfinansowany w ramach PO/RPO;
- i) wydatek kwalifikowalny – wydatek lub koszt poniesiony przez beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach PO/RPO, zgodnie z zasadami obowiązującymi w

Wytycznych, który kwalifikuje się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację PO/RPO w trybie określonym w umowie o dofinansowanie projektu;

- j) wydatek niekwalifikowalny – wydatek lub koszt niekwalifikujący się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację PO/RPO;
- k) wyłączenie blokowe (wyłączenie grupowe) - należy przez to rozumieć pomoc publiczną, inną niż pomoc de minimis, której nie dotyczy obowiązek notyfikacji;

4 Rozdział 4 - Zasady kwalifikowania projektów

4.1 Podrozdział 1 - Zasięg geograficzny kwalifikowalności

4.1.1 Sekcja 1 - Projekty realizowane w ramach celu „Konwergencja”

1) Jako generalną zasadę przyjmuje się, iż projekt współfinansowany z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w ramach celu „konwergencja” musi być realizowany w granicach administracyjnych obszaru objętego programem, w ramach którego jest realizowany tj.:

a) w przypadku Regionalnych Programów Operacyjnych - w regionie, którego dotyczy dany program (NUTS II),

b) w przypadku Programu Operacyjnego Polska Wschodnia – w regionach wskazanych w programie (NUTS II), tj. w województwach:

i) warmińsko-mazurskim,

ii) podlaskim,

iii) lubelskim,

iv) podkarpackim,

v) świętokrzyskim.

c) w przypadku pozostałych Programów Operacyjnych - na terenie całego kraju.

2) Odstępstwa od tej zasady możliwe są tylko w sytuacji, gdy projekt przynosi znaczące korzyści dla obszaru objętego wsparciem przez dany program oraz w Programie Operacyjnym zawarto odpowiednie postanowienia w tym zakresie lub zaakceptowano realizację projektu w takim kształcie w umowie o dofinansowanie projektu.

4.1.2 Sekcja 2 - Projekty realizowane w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna”

4.1.2.1 Podsekcja 1 - Współpraca przygraniczna

- 1) Co do zasady, w przypadku programów realizowanych w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna” (EWT) w zakresie współpracy przygranicznej, projekt współfinansowany z funduszy strukturalnych musi być realizowany w regionach Wspólnoty poziomu NUTS III położonych wzdłuż jej wszystkich wewnętrznych i niektórych zewnętrznych granic lądowych oraz we wszystkich regionach Wspólnoty NUTS III położonych wzdłuż granic morskich, które dzieli odległość do 150 kilometrów z uwzględnieniem możliwych dostosowań niezbędnych dla zapewnienia spójności i ciągłości współpracy. Obszar ten jest każdorazowo określony w programie operacyjnym z uwzględnieniem wykazu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.
- 2) W szczególnie uzasadnionych okolicznościach¹ ze środków EFRR mogą być współfinansowane wydatki poniesione poza obszarami wsparcia danego programu, a mianowicie na terenie tych obszarów (poziom NUTS III), które sąsiadują z obszarami objętymi wsparciem w ramach danego programu operacyjnego, a także na terenie obszarów otoczonych przez obszary sąsiadujące. Suma tego rodzaju wydatków nie może przekroczyć 20% alokacji EFRR przyznanej na dany program.
- 3) Wydatki poniesione przez partnerów projektu, których stała siedziba mieści się poza obszarami wsparcia przewidzianymi w ramach danego programu, mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile bez udziału tych partnerów cele projektu nie mogłyby zostać osiągnięte.

¹ Okoliczności, o których mowa w tym postanowieniu, zostały wskazane w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach poszczególnych programów.

4.1.2.2 Podsekcja 2 - Pozostałe projekty

- 1) W odniesieniu do projektów współpracy transnarodowej zasięg geograficzny, i kwalifikowalność projektów z tym związana, jest określony w programie operacyjnym zgodnie z wykazem, o którym mowa w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.
- 2) W przypadku programów współpracy transnarodowej, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach², ze środków EFRR współfinansowane mogą być wydatki ponoszone przez partnerów projektu mających siedzibę poza obszarem wsparcia, na którym realizowany jest projekt, o ile wydatki te przynoszą korzyści regionom objętym wsparciem programu, w ramach którego realizowany jest projekt. Suma tego rodzaju wydatków nie może przekroczyć 20% alokacji EFRR przyznanej na dany program.
- 3) W zakresie projektów współpracy międzyregionalnej, sieci współpracy i wymiany doświadczeń kwalifikowalne są projekty na terenie całej Wspólnoty Europejskiej.

4.1.2.3 Podsekcja 3 - Współpraca z regionami spoza Wspólnoty Europejskiej

- 1) W kontekście współpracy przygranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej ze środków EFRR współfinansowane mogą być wydatki, które w związku z realizacją danego projektu ponoszone są poza granicami Wspólnoty Europejskiej. Wydatki te muszą jednak przynosić korzyści obszarom objętym wsparciem w ramach danego programu operacyjnego. Suma tego rodzaju wydatków nie może przekroczyć 10% alokacji EFRR przyznanej na dany program.

4.2 Podrozdział 2 - Ocena kwalifikowalności projektu

- 1) Ocena kwalifikowalności projektu następuje na etapie wyboru projektów o dofinansowanie i polega na sprawdzeniu, czy przedstawiony projekt może stanowić przedmiot współfinansowania w ramach danego programu.

² Okoliczności, o których mowa w tym postanowieniu, zostały wskazane w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach poszczególnych programów.

- 2) Projekt kwalifikuje się do współfinansowania, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:
- a) jest zgodny z kryteriami wyboru określonymi przez Komitet Monitorujący,
 - b) beneficjent ubiegający się o dofinansowanie jest uprawniony do złożenia wniosku w ramach danego priorytetu /działania,
 - c) jest zgodny z horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym w szczególności z politykami w zakresie: równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju, konkurencji, zamówień publicznych, środowiska oraz społeczeństwa informacyjnego,
 - d) jest zgodny z programem operacyjnym oraz uszczegółowieniem programu operacyjnego,
 - e) przyczynia się do realizacji celów danego priorytetu /działania.

4.3 Podrozdział 3 - Trwałość projektu

- 1) Zgodnie z postanowieniami art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 trwałość projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności musi być zachowana przez okres pięciu lat od daty zakończenia projektu. Poprzez datę zakończenia projektu należy rozumieć termin realizacji projektu określony w umowie o dofinansowanie projektu, z uwzględnieniem przepisów art. 88 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.
- 2) W przypadku projektów realizowanych w celu utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP, okres, o którym mowa powyżej, wynosi 3 lata od daty zakończenia projektu.
- 3) Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji tj.:
 - a) modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz

- b) wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.
- 4) Znacząca modyfikacja oznacza jednocześnie spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. a i co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. b., a ponadto pomiędzy tymi warunkami musi zachodzić związek przyczynowo-skutkowy (tzn. lit. b to przyczyna, a lit. a skutek).
- 5) Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia.
- 6) Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 Rozporządzenia Rady nr (WE) 1083/2006.

5 Rozdział 5 - Zasady kwalifikowania wydatków

5.1 Podrozdział 1 - Ramy czasowe kwalifikowalności

- 1) Jednym z warunków zakwalifikowania wydatku do współfinansowania jest poniesienie go w wyznaczonym w przepisach wspólnotowych okresie. Okres ten może zostać dodatkowo zawężony przez Instytucję Zarządzającą w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach danego programu.
- 2) Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2007 r. lub data otrzymania przez Komisję Europejską Programu Operacyjnego, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego.
- 3) Kończącą datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2015 r.
- 4) Powyższe zasady nie mają zastosowania w przypadku projektów objętych pomocą de minimis, wyłączeniem blokowym (grupowym), programem pomocowym zatwierdzonym przez Komisję Europejską, a także projektów otrzymujących wsparcie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej oraz projektów współfinansowanych na podstawie zatwierdzonej przez Komisję Europejską pomocy indywidualnej. W

przypadku projektów, o których mowa powyżej, ramy czasowe kwalifikowalności wydatków określone są w zatwierdzonym przez KE programie pomocowym.

5.2 Podrozdział 2 - Ocena kwalifikowalności wydatku

- 1) Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami. Oceny takiej dokonuje się zarówno na etapie wyboru wniosku o dofinansowanie projektu, jak i podczas realizacji projektu. Na etapie wyboru wniosków sprawdzeniu podlega potencjalna kwalifikowalność wydatków ujętych we wniosku. Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawi do refundacji w trakcie realizacji projektu, będą kwalifikować się do współfinansowania. Kwalifikowalność poniesionych wydatków oceniana jest również w trakcie realizacji projektu, kiedy beneficjent przedkłada kolejne wnioski o płatność.
- 2) Wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:
 - a) został poniesiony w okresie kwalifikowalności wydatków,
 - b) jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego,
 - c) jest zgodny z postanowieniami Programu Operacyjnego,
 - d) jest zgodny z kategoriami wydatków wynikającymi z postanowień umowy o dofinansowanie projektu, bądź z zatwierdzonym budżetem projektu w przypadku projektów realizowanych w ramach PO KL (kategorie te mogą być ujęte we wniosku o dofinansowanie projektu, stanowiącym załącznik do umowy),
 - e) jest niezbędny do realizacji projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,
 - f) został dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku,
 - g) został należycie udokumentowany,

- h) nie podlega wyłączeniom określonym w Rozdziale 6 niniejszych wytycznych,
- i) nie podlega wyłączeniom ustanowionym przez Instytucję Zarządzającą programem.

5.3 Podrozdział 3 - Dokumentowanie wydatków

- 1) Z zastrzeżeniem szczególnych zasad określonych przez IZ₁ do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta. Wyjątek stanowią projekty realizowane przez partnerstwa, w przypadku których wydatki mogą być ponoszone przez wszystkich partnerów, oraz projekty finansowane poprzez leasing w ramach których poniesienie wydatku odbywa się zgodnie z zasadami Podrozdziału 14, podsekcja 1.
- 2) Pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym tj. jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego beneficjenta.
- 3) Wyjątek względem zasady ogólnej stanowią odpisy amortyzacyjne, wkład niepieniężny, wydatek poniesiony przez Leasingodawcę w ramach współfinansowania leasingu na rzecz Leasingodawcy, a także udzielenie promesy premii technologicznej.
- 4) W przypadku, gdy umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, naliczenie kwoty zatrzymanej uważa się za poniesienie wydatku kwalifikowalnego.
- 5) Wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu uważa się za poniesiony, jeśli podmiot ten uznał kompensatę.
- 6) Dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej. W przypadkach, gdy potwierdzenie poniesienia wydatków ww. dokumentami nie jest możliwe, dowodem zapłaty jest dokument określony przez Instytucję Zarządzającą w szczegółowych wytycznych kwalifikowania wydatków w danym PO/RPO.

- 7) Zasady dokumentowania wydatków, o których mowa w pkt. 3 oraz innych rodzajów wydatków, o których nie mówią przedmiotowe wytyczne, a które pojawiają się w związku z realizowanymi w ramach PO projektami, określa Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym, bez uszczerbku dla zasad określonych w Podrozdziale 7 - Wkład niepieniężny.

5.4 Podrozdział 4 - Zakaz podwójnego finansowania

- 1) Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku dwa razy ze środków publicznych - wspólnotowych lub krajowych.
- 2) Podwójnym finansowaniem jest w szczególności:
 - a) zrefundowanie tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,
 - b) zrefundowanie kosztów podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.),
 - c) zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,
 - d) otrzymanie refundacji ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności na wydatek, który wcześniej został sfinansowany z preferencyjnej pożyczki ze środków publicznych, oraz niedokonanie niezwłocznego zwrotu refundowanej części tej pożyczki.

5.5 Podrozdział 5 - Zasada elastyczności (ang. cross-financing)

- 1) Co do zasady, program operacyjny finansowany jest tylko z jednego funduszu. Oznacza to, że wydatki kwalifikowalne w ramach danego programu muszą być zgodne z przepisami wspólnotowymi odnoszącymi się do danego funduszu. Wyjątkiem są programy współfinansowane łącznie ze środków Funduszu Spójności oraz EFRR.

- 2) Jednakże, o ile Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym dopuści taką możliwość oraz w przypadku, gdy wymaga tego realizacja danego projektu, EFRR i EFS mogą finansować, w sposób komplementarny działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu. Wartość tego rodzaju wydatków nie może stanowić jednak więcej niż 10% finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego.
- 3) W działaniach realizowanych w ramach priorytetu dotyczącego integracji społecznej oraz objętych zakresem Rozporządzenia Rady (WE) nr 1081/2006 Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym może podnieść procentową wartość finansowania wspólnotowego, o którym mowa powyżej, do 15%, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 7 Rozporządzenia 1081/2006.

5.6 Podrozdział 6 - Projekty generujące dochód

- 1) Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w okresie referencyjnym³.
- 2) W przypadku, gdy nie wszystkie koszty inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
- 3) Kalkulacja oczekiwanego dochodu netto z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności lub biznes planie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.
- 4) Metodologia obliczania i przedstawiania w projekcie generowanego dochodu, a także sposobu jego monitorowania jest przedmiotem odrębnych wytycznych dotyczących projektów generujących dochody.
- 5) Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

³ Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostaną wskazane w wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczących projektów generujących dochody.

5.7 Podrozdział 7 - Wkład niepieniężny

- 1) Wkład niepieniężny wniesiony na rzecz projektu przez beneficjenta publicznego lub prywatnego w postaci dóbr lub usług, stanowi wydatek kwalifikowany, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1081/2006.
- 2) Warunki kwalifikowalności wkładu niepieniężnego są następujące:
 - a) wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy;
 - b) wartość wkładu niepieniężnego może zostać w niezależny sposób wyceniona oraz - jeśli zaistnieje taka konieczność - zweryfikowana;
- 3) W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady określone w podrozdziałach 12 i 13.
- 4) W przypadku wniesienia nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, jej wartość określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej stawki godzinowej lub dziennej za dany rodzaj pracy.
- 5) W przypadku wniesienia przez beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

5.8 Podrozdział 8 - Opłaty finansowe, doradztwo i inne usługi związane z realizacją projektu

- 1) Niżej wymienione kategorie wydatków kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności:
 - a) opłaty finansowe:

- i) wydatki związane z otwarciem oraz prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym beneficjenta lub odrębnego rachunku bankowego,
- ii) opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych (krajowych lub zagranicznych),
- b) wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie, o ile ich poniesienie wymagane jest przez prawo krajowe lub wspólnotowe,
- c) wydatki poniesione na doradztwo:
 - i) prawne,
 - ii) finansowe lub techniczne,
- d) wydatki poniesione na usługi w zakresie audytu i księgowości, o ile ich poniesienie jest wymagane przez Instytucję Zarządzającą,
- e) opłaty notarialne.

5.9 Podrozdział 9 – Dokumentacja niezbędna do przygotowania projektu

- 1) Do współfinansowania kwalifikują się wydatki poniesione na opracowanie następującej dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu:
 - i) biznes planu lub studium wykonalności,
 - ii) oceny oddziaływania na środowisko,
 - iii) map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt,
 - iv) innej niezbędnej dokumentacji technicznej lub finansowej, z wyjątkiem wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie projektu,

o ile jej opracowanie jest niezbędne do przygotowania lub realizacji projektu.

5.10 Podrozdział 10 - Zakup środków trwałych

5.10.1 Sekcja 1 - Zakup środków trwałych stanowiący część wydatków inwestycyjnych

- 1) Wydatek na zakup środka trwałego (cena nabycia), który będzie na stałe zainstalowany w projekcie (niezbędny do realizacji projektu), kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR oraz Funduszu Spójności pod następującymi warunkami:
 - a) środek ten będzie włączony w rejestr środków trwałych beneficjenta oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości,
 - b) środek trwały nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy.

5.10.2 Sekcja 2 - Zakup sprzętu będącego środkiem trwałym do użytku na czas realizacji projektu

- 1) Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który nie będzie na stałe zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym w okresie, w którym środek trwały będzie wykorzystywany do realizacji projektu.

5.11 Podrozdział 11 - Amortyzacja

- 1) Koszty amortyzacji aktywów, zarówno środków trwałych, jak i wartości niematerialnych i prawnych, kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - a) odpisy amortyzacyjne dotyczą aktywów, które są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania;

- b) kwalifikowalna wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji danego projektu;
 - c) wartość odpisów amortyzacyjnych została obliczona zgodnie z *ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.)
 - d) w przypadku środków trwałych, wydatki poniesione na ich zakup nie zostały zgłoszone jako wydatki kwalifikowalne, ani też zakup środka trwałego nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu środka trwałego na potrzeby projektu (dotyczy to sytuacji, w której beneficjent kupuje środek trwały na potrzeby projektu, ale nie chce bądź nie może zrefundować kosztów zakupu);
- 2) W przypadku, gdy aktywa wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowalna jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów w celu realizacji projektu.
- 3) W przypadku, o którym mowa powyżej, wartość rezydualna (księgowa wartość likwidacyjna) aktywów po zakończeniu realizacji projektu nie jest wydatkiem kwalifikowanym.

5.12 Podrozdział 12 - Zakup gruntu

- 1) Zakup gruntu kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR i Funduszu Spójności przy łącznym spełnieniu następujących warunków:
- a) wydatek poniesiony na zakup gruntu jest kwalifikowalny tylko do wysokości 10 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu. (W przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFRR wyższy udział procentowy dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą Instytucji Zarządzającej danym Programem Operacyjnym);
 - b) cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej gruntu, a jego wartość potwierdzona jest operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce

nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.) wraz z przepisami wykonawczymi;

c) nieruchomość wykorzystywana jest tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie projektu;

d) nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu;

e) zakup nieruchomości został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględniony w umowie o dofinansowanie projektu.

5.13 Podrozdział 13 - Zakup nieruchomości zabudowanej

1) Zakup nieruchomości zabudowanej kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR i Funduszu Spójności przy łącznym spełnieniu następujących warunków:

a) cena nabycia nieruchomości nie przekracza jej wartości rynkowej, a wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wraz z przepisami wykonawczymi;

b) nieruchomość wykorzystywana jest tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie dofinansowania projektu;

c) nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu;

d) zakup nieruchomości został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględniony w umowie o dofinansowanie projektu.

2) W przypadku zakupu nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojącego(ych) na niej budynku(ów), koszty kwalifikowalne zakupu nieruchomości należy obliczyć zgodnie z zasadą określoną w podrozdziale 5.12 niniejszych wytycznych. W omawianej sytuacji cena nabycia samego budynku nie jest kosztem kwalifikowalnym, natomiast koszt jego wyburzenia stanowi koszt kwalifikowalny.

5.14 Podrozdział 14 – Leasing i inne techniki finansowania nie powodujące natychmiastowego przeniesienia prawa własności

- 1) Do współfinansowania kwalifikują się wydatki poniesione w związku z technikami finansowania, które nie powodują natychmiastowego przeniesienia prawa własności do danego dobra na beneficjenta (podmiot użytkujący), w tym w szczególności wydatki poniesione w związku z zastosowaniem leasingu.

5.14.1 Sekcja 1 - Leasing

- 1) W przypadku zastosowania leasingu refundacja kosztów faktycznie poniesionych może zostać skierowana na rzecz:
- a) Leasingodawcy (podmiot finansujący zakup leasingowanego dobra),
 - b) Leasingobiorcy (podmiot leasingujący dane dobro tj. beneficjent).
- 2) Do współfinansowania kwalifikują się następujące formy leasingu:
- a) leasing finansowy,
 - b) leasing operacyjny,
 - c) leasing zwrotny.

5.14.1.1 Podsekcja 1 - Warunki współfinansowania leasingu na rzecz Leasingodawcy (finansującego)

- 1) W przypadku tej formy pomocy, refundacja kosztów faktycznie poniesionych skierowana jest na rzecz Leasingodawcy (podmiotu finansującego zakup danego dobra). Leasingodawca ma obowiązek przekazać całą otrzymaną pomoc na rzecz korzystającego (beneficjenta), ustalając podział na raty leasingowe w taki sposób, aby całą korzyść z pomocy wspólnotowej odniósł Leasingobiorca.
- 2) Kosztem kwalifikującym się do współfinansowania jest koszt zakupu przedmiotu leasingu.

- 3) W przypadku refundacji na rzecz Leasingodawcy, umowy leasingu winny przewidywać możliwość zakupu lub gwarantować minimalny okres trwania leasingu, odpowiadający okresowi użytkowania dobra będącego przedmiotem leasingu.
- 4) Leasingodawca, aby mógł się starać o zwrot poniesionych kosztów, musi przedstawić odpowiedniej instytucji fakturę lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej potwierdzający dokonanie zakupu danego aktywu. Tylko tak udokumentowany wydatek zostanie uznany za wydatek faktycznie poniesiony i podlegający refundacji.
- 5) Faktyczne poniesienie wydatku następuje w momencie opłacenia przez Leasingodawcę faktury lub innego dokumentu księgowego o równoważnej wartości dowodowej wystawionego w związku z zakupem przedmiotu leasingu.
- 6) Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych nie może przekroczyć wartości rynkowej leasingowanych aktywów. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa, niż kwota, na którą opiewa dowód zakupu wystawiony Leasingodawcy przez dostawcę współfinansowanego dobra.
- 7) W przypadku refundacji na rzecz Leasingodawcy, wzajemne stosunki pomiędzy organem udzielającym pomocy wspólnotowej, Leasingodawcą i Leasingobiorcą (beneficjentem), w zakresie przedmiotu leasingu, reguluje odrębny dokument stanowiący załącznik w postaci aneksu do umowy o dofinansowanie projektu.
- 8) W przypadku, o którym mowa powyżej, beneficjent niezwłocznie po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu jest zobligowany powiadomić Leasingodawcę o tym fakcie.
- 9) W przypadku wypowiedzenia przez jedną ze stron umowy leasingu przed upływem okresu leasingu określonego w umowie o dofinansowanie, bez uzyskania zgody właściwych organów, Leasingodawca zobowiązany jest zwrócić odpowiednim instytucjom krajowym część pomocy wspólnotowej niezaliczonej na rzecz Leasingobiorcy.

5.14.1.2 Podsekcja 2 - Warunki współfinansowania leasingu na rzecz Leasingobiorcy (korzystającego)

- 1) W przypadku zastosowania tej formy pomocy, refundacja kosztów faktycznie poniesionych skierowana jest na rzecz Leasingobiorcy, czyli beneficjenta.
- 2) Kosztem kwalifikowalnym do współfinansowania jest część raty leasingowej związanej ze spłatą kapitału leasingowanego dobra.
- 3) Dowodem faktycznego poniesienia wydatku w przypadku refundacji na rzecz beneficjenta jest dokument potwierdzający opłacenie raty leasingowej.
- 4) Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa, niż kwota na którą opiewa dowód zakupu wystawiony Leasingodawcy, przez dostawcę współfinansowanego dobra.
- 5) Środki w ramach pomocy wspólnotowej na realizację umów leasingu są wypłacane Leasingobiorcy zgodnie z faktycznie spłacanymi ratami leasingu.

5.14.1.3 Podsekcja 3 - Szczegółowe warunki kwalifikowalności wydatków w przypadku leasingu finansowego

- 1) Pod pojęciem leasingu finansowego, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), rozumie się taką umowę leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przeniesione są na beneficjenta współfinansowanego projektu. Oznacza to, że umowa leasingu skutkuje czasowym przekazaniem w użytkowanie określonego dobra, przy czym umowa leasingu zawiera „opcję nabycia” lub też przewiduje „minimalny okres leasingowy odpowiadający okresowi użytkowania” aktywów, będących przedmiotem leasingu.
- 2) W przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz Leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym.
- 3) Wydatkami niekwalifikującymi się do współfinansowania są wydatki związane z umową leasingu, w tym w szczególności:

- a) podatek,
 - b) marża finansującego,
 - c) odsetki od refinansowania kosztów,
 - d) koszty ogólne,
 - e) opłaty ubezpieczeniowe.
- 4) W przypadku, gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza końcową datę kwalifikowalności wydatków, wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania są wyłącznie wydatki Leasingodawcy lub Leasingobiorcy, które zostały faktycznie poniesione najpóźniej w dniu 31 grudnia 2015 r.

5.14.1.4 Podsekcja 4 - Szczegółowe warunki kwalifikowalności wydatków w przypadku leasingu operacyjnego

- 1) Pod pojęciem leasingu operacyjnego, zgodnie z MSSF, rozumie się taką umowę leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu nie są zasadniczo w całości przeniesione na beneficjenta współfinansowanego projektu. Oznacza to, że umowa leasingu skutkuje czasowym przekazaniem w użytkowanie określonego dobra, przy czym czas ten może być krótszy niż okres gospodarczej używalności przedmiotu leasingu (okres amortyzacji).
- 2) Wydatkami niekwalifikującymi się do współfinansowania są wydatki związane z umową leasingu, w tym w szczególności:
- a) podatek,
 - b) marża finansującego,
 - c) odsetki od refinansowania kosztów,
 - d) koszty ogólne,
 - e) opłaty ubezpieczeniowe.
- 3) W przypadku, gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza końcową datę kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie te wydatki

Leasingodawcy lub Leasingobiorcy, które zostały faktycznie poniesione najpóźniej w dniu 31 grudnia 2015 r.

5.14.1.5 Podsekcja 5 - Szczegółowe warunki kwalifikowalności wydatków w przypadku leasingu zwrotnego

- 1) Istotą leasingu zwrotnego, zgodnie z MSSF, jest powiązanie umowy leasingu z poprzedzającą ją umową sprzedaży. Leasingobiorca sprzedaje posiadane dobro firmie leasingowej i równocześnie uzyskuje prawo do jego dalszego użytkowania, na warunkach ustalonych w umowie leasingu. Dzięki takiej operacji podmiot, który sprzedał dane dobro leasingodawcy, nadal z niego korzysta, płacąc raty leasingowe związane z jego użytkowaniem.
- 2) Raty leasingowe płacone przez Leasingobiorcę w ramach leasingu zwrotnego są wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania. Należy jednak pamiętać, że współfinansowanie wspólnotowe nie może posłużyć do ponownego nabycia danego dobra.
- 3) Wydatkami niekwalifikującymi się do współfinansowania są wydatki związane z umową leasingu, w tym w szczególności:
 - a) podatek,
 - b) marża finansującego,
 - c) odsetki od refinansowania kosztów,
 - d) koszty ogólne,
 - e) opłaty ubezpieczeniowe.

W przypadku, gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza datę końcową kwalifikowalności wydatków, za kwalifikowalne uznane mogą być jedynie te wydatki Leasingodawcy lub Leasingobiorcy, które zostały faktycznie poniesione najpóźniej w dniu 31 grudnia 2015 r.

5.14.2 Sekcja 2 - Inne techniki finansowania

1) Wydatki poniesione w związku z zastosowaniem innych technik finansowania kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, jeśli zostaną spełnione następujące warunki:

a) wydatki związane z zastosowaniem technik finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie bądź umowy o dofinansowanie projektu,

b) beneficjent wykaże, iż zastosowanie tych technik finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

5.15 Podrozdział 15 - Podatek od towarów i usług i inne podatki

1) Podatek od towarów i usług (VAT) może być uznany za wydatek kwalifikowany tylko wtedy gdy:

a) został faktycznie poniesiony przez beneficjenta, oraz

b) beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT.

2) Możliwość odzyskania podatku VAT rozpatruje się w świetle *ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług*.

3) Beneficjent zobowiązany jest załączyć do wniosku o płatność oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy w ramach realizowanego projektu będzie miał możliwość odzyskania podatku VAT poniesionego w związku z realizacją projektu.

4) Inne podatki i opłaty (w szczególności podatki bezpośrednie oraz składki na ubezpieczenie społeczne związane z wynagrodzeniem), które wynikają ze współfinansowania przez fundusze strukturalne lub Fundusz Spójności, nie stanowią wydatków kwalifikowalnych, chyba że zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez beneficjenta.

5.16 Podrozdział 16 - Koszty ogólne

- 1) Koszty ogólne to koszty, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi. Do kategorii kosztów ogólnych należą m. in. opłaty czynszowe, koszty administracyjne, opłaty za energię, ogrzewanie.
- 2) Koszty ogólne kwalifikują się do współfinansowania pod warunkiem, że:
 - a) kalkulacja tych kosztów jest oparta na rzeczywistych kosztach związanych z realizacją danego projektu lub rzeczywistych kosztach projektu tego samego typu,
 - b) koszty te zostały wyodrębnione jako odpowiednia proporcja kosztów związanych bezpośrednio z realizacją projektu, zgodnie z należytą uzasadnioną, rzetelną i bezstronną metodologią.
- 3) Dodatkowo, w przypadku dotacji i grantów współfinansowanych ze środków EFS, do współfinansowania kwalifikują się koszty pośrednie zadeklarowane ryczałtowo, do wysokości 20% kosztów bezpośrednich projektu.
- 4) W przypadku programów europejskiej współpracy terytorialnej stawki ryczałtowe, oparte na średnich kosztach, nie mogą przekroczyć 25% tych kosztów bezpośrednich projektu, które mogą mieć wpływ na poziom kosztów ogólnych.

5.17 Podrozdział 17 - Pomoc techniczna

- 1) W ramach pomocy technicznej do współfinansowania kwalifikują się następujące kategorie wydatków:
 - a) wydatki poniesione w związku z przygotowaniem, zarządzaniem, monitorowaniem, oceną, informacją i kontrolą programów operacyjnych;
 - b) wydatki mające na celu zwiększenie zdolności administracyjnych do wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.
- 2) Wyżej wymienione kategorie wydatków kwalifikują się do współfinansowania w ramach pomocy technicznej pod warunkiem, że zostały poniesione zgodnie z wytycznymi dotyczącymi projektów pomocy technicznej określonymi w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie korzystania z pomocy technicznej*.

5.18 Podrozdział 18 - Mieszkalnictwo

- 1) Wydatki poniesione na mieszkalnictwo kwalifikują się do współfinansowania ze środków EFRR pod następującymi warunkami:
 - a) wydatki te muszą zostać poniesione w ramach projektów wpisujących się w zintegrowane plany rozwoju miejskiego (lokalne programy rewitalizacji) lub osi priorytetowej dla obszarów zdegradowanych lub obszarów zagrożonych fizyczną degradacją i wykluczeniem społecznym,
 - b) alokacja z EFRR na cele mieszkaniowe ograniczona jest do poziomu 3% w ramach poszczególnych programów operacyjnych,
 - c) obszar, na którym realizowany jest projekt spełnia kryteria określone w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 1828/2006,
 - d) wydatki ponoszone są wyłącznie na:
 - i) renowację wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych tj.:
 - odnowę następujących głównych elementów konstrukcji budynku: dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki schodowej, korytarzy wewnętrznych i zewnętrznych, wejść i elementów jego konstrukcji zewnętrznej, windy;
 - instalacje techniczne budynku;
 - działania w zakresie oszczędności energetycznej.

- 2) ii) przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. Wydatki poniesione na mieszkalnictwo nie kwalifikują się do wsparcia ze środków Funduszu Spójności oraz, z zastrzeżeniem postanowień rozdziału 5.5 niniejszych wytycznych, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

5.19 Podrozdział 19 - Instrumenty inżynierii finansowej

- 1) Do współfinansowania ze środków funduszy strukturalnych kwalifikują się wydatki poniesione w związku realizacją projektów polegających na wspieraniu następujących instrumentów inżynierii finansowej:
- a) funduszy kapitału podwyższonego ryzyka,
 - b) funduszy gwarancyjnych,
 - c) funduszy pożyczkowych,
 - d) funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich tj. funduszy inwestujących w partnerstwa publiczno-prywatne i inne projekty ujęte w zintegrowanym planie na rzecz rozwoju obszarów miejskich.
- 2) Projekty polegające na wspieraniu instrumentów inżynierii finansowej mogą również dotyczyć funduszy powierniczych ustanowionych w celu inwestowania w kilka funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy gwarancyjnych i funduszy pożyczkowych oraz funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich.
- 3) W przypadku projektów, o których mowa w pkt. 2, są one realizowane poprzez zastosowanie jednej lub kilku następujących form:
- a) udzielenie zamówienia publicznego,
 - b) w przypadkach, gdy umowa nie stanowi kontraktu na usługi publiczne w rozumieniu prawa zamówień publicznych, przyznanie dotacji rozumianej w tym celu jako bezpośredni wkład finansowy w formie darowizny:

- i. na rzecz EIB lub EFI; lub

- ii. na rzecz instytucji finansowej bez zaproszenia do składania wniosków, jeżeli zgodnie z prawem krajowym odbywa się to zgodnie z Traktatem.
- 4) Wydatki w ramach instrumentów inżynierii finansowej ponoszone są zgodnie z przepisami art. 43-46 Rozporządzenia (WE) nr 1828/2006.

6 Rozdział 6 - Wydatki niekwalifikowalne

- 1) Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków:
- a) prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej,
 - b) odsetki od zadłużenia, koszty kredytu;
 - c) kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd;
 - d) wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta;
 - e) podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;
 - f) wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10 % wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności. (w przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFRR wyższy udział procentowy dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą Instytucji Zarządzającej danym Programem Operacyjnym);
 - g) wydatki poniesione na mieszkalnictwo w ramach projektów współfinansowanych przez Fundusz Spójności;
 - h) wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu.

- 2) Z poszanowaniem zasady elastyczności, o której mowa w art. 34 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, za wydatki niekwalifikowalne w przypadku EFS uznaje się:
 - a) wydatki poniesione na zakup nieruchomości,
 - b) wydatki poniesione na zakup wyposażenia, mebli, pojazdów, infrastruktury.
- 3) Do współfinansowania nie kwalifikują się wszelkie wydatki wyłączone przez Instytucję Zarządzającą programem poprzez odpowiednie zapisy wytycznych szczegółowych IZ.
- 4) Wydatki niekwalifikowalne związane z realizacją projektu ponosi beneficjent.